

PEST, 1858.

13. szám. I. Félév.

APRILIS 1.

Husvétünnepi elmélkedés.

A husvét a keresztény világnak legrégebb, legfőbb, legszentebb ünnepe. A szent atyák az apostoloktól eredt ünnepek közé sorozzák azt, s magasztos voltát dicsőítő szavakban fejezik ki. Sz. Leo írja: „A husvét a kereszténység által ünnepelt napoknak legnagyobbika, s legfőbb méltóságukat, szentségöket.“¹⁾ Sz. Gergely a husvétot „minden más ünnepet felülmúló legjelesebb ünnepnek“²⁾ nevezi. Nazianzi sz. Gergely beszédek egyikében mondja: „A husvét napja a napok királya;“³⁾ ugyanő másutt ekkép nyilatkozik: „A husvét nálunk az ünnepek ünnepe, mely nemesek az emberi és világi, hanem a Krisztus tiszteletére rendelt összes ünnepeket is ugyanazon mérvben túlragyogja, mint a nap a csillagokat.“⁴⁾ És méltán; a husvétünnep ugyanis isteni Üdvözítőnk dicsőséges föltámadásának emléknapja. Már pedig e föltámadásban rejlik valamint szent hitünk igazvoltának megdönthetetlen bizonyossága, úgy saját halhatatlanságunk s egykori föltámadásunk boldogító reményének eszalhatatlan biztosítása is egyszersmind. Illő, sőt üdvös dolgot vélünk teljesíteni, ha olvasóink figyelmét jelenleg e tárgy föltött komolyabb elmélkedésre fölhívjuk.

Hitünk igazságai között egy sines oly világosan,

oly megezáfolthatlanul bebizonyítva, mint Urunk föltámadása. Nem is esoda: miután ezen igazságon, hogy tudnillik Jézus halottaiból föltámadott, nyugszik a kereszténység egész épülete. Mert ha Krisztus halottaiból igazán föltámadott, úgy ő Isten: ha Isten, akkor a religio is, melyet nekünk hozott, Istentől igazán ki nyilatkoztatott religio, s így tehát igaz mindaz, mit Krisztus tanított. „Hogyha pedig, mint sz. Pál mondja, Krisztus föl nem támadt: úgy kétség nélkül a mi tanításunk sem igaz, a ti hitetek is alaptalan.“¹⁾ Azért írja sz. Agoston: „Nem nagy dolog hinni, hogy Krisztus meghalt; ezt hiszik a pogányok, a zsidók és az istentelenek is; ezek mindnyájan hiszik, hogy ő meghalt. A keresztények hiszik Krisztusnak föltámadását; azt tartjuk mi nagy dolognak, hogy hisszük, miszerint ő föltámadott.“²⁾

Jól tudta azt előre az Isten, hogy lesznek némelek, kik a föltámadásbani hitet megingatni igyeke vendnek, hogy ezen alapigazsággal együtt magát a kereszténységet is megdönthessék; épen azért kellett, hogy a föltámadás minden kétségen kívül helyeztessek. A szent atyák ihletség- s mély meggyőződéssel szólnak hitünk emez alapigazságáról: „Nehogy valaki, ugymond Ephrem, a te föltámadásodat kétségbe vonhassa: azért vala lepecsételve a koporsó, melybe tétettél; rányomott pecséttel jelöltetted meg a zárkó, s örök állittattak sírüreged mellé. Élő Istennek fia! végetted történt az, hogy koporsód lepecsételtetted,

¹⁾ Serm. 10. de Quad. — ²⁾ Hom. 22. in Ev. — ³⁾ Orat. 19. — ⁴⁾ Orat. 42.

¹⁾ I. Korinth. 15, 14. — ²⁾ In Ps. 120. —

katonáktól őriztetett; mert ha koporsódat, ó életünk reménye! őrizni elmulasztják vala, akkor az istentelenek azt fecsegték volna, hogy testedet ellopták; az által pedig, hogy az esztelenek koporsód nyilvános lepecsételését sürgették, neked még nagyobb tiszteletet szereztek.“ — Magoknak az öröknek, szól sz. Ágoston, tanuknak kelle lenniök, ha igazat mondani akartak; ámde ama fukarság, mely Krisztus tanítványát és társát (Judást) elkábitá, elkábitotta egyszersmind a vitézeket is, kik a koporsót őrizték. Pénzt ajándékozunk nektek, — szólottak hozzájuk, — s mondjátok: Mig mi aluvánk, eljöttek tanítványai és elorzották őt! Az eszes emberek itt nagyon tévedtek. O szerencsétlen raraság! mily vak vagy te mégis! Oly nagy mértékben mellőzöd a józan megfontolás világát? Alvó tanukat szólítasz föl? Bizonyára magad aluvál, mivelhogy ezt kigondolád, s oly nagyon tévedél!“ — Ugyanezen tudós szent atya mondja: „Ne hallgassunk azokra, kik tagadják, hogy Urunknak ugyanazon teste, mely a koporsóba tétetett, újra föltámadott legyen. Hogyha az nem ugyanazon test lett volna, ugy nem mondja vala föltámadása után tanítványainak: Lássátok kezeimet és lábaimat! mert én magam vagyok. Tapogassatok meg és lássátok! mert a léleknek husa és csontjai nincsenek, a mint látjátok, hogy nekem vagyok. Istenkáromlás lenne, csak akarni is azt hinni, hogy a mi Urunk, ki maga az igazság, legkisebb részben is hazudott.“

De Krisztus föltámadásában saját halhatatlanságunk s föltámadásunk boldogító reményét is bírjuk. „Ha az hirdették, hogy Krisztus halottaiból föltámadt: miképen mondhatják némelyek ti köztetek, hogy nem lehetséges a holtaknak föltámadása?“¹⁾ — Krisztus maga mondja: „Én vagyok a föltámadás és az élet: a ki én bennem hiszen, ha szinte meghal is, él.“²⁾ Mily vigasz a jámbor hívőkre! nincs halál az ő számukra, mióta Krisztus föltámadott! Valamint tehát senki nem buslakodik azon, ha a nap lenyugszik, tudván, hogy az másnap újra fölkel; valamint a kertész nem esügged el, ha ősszel a fák leveleiket elhullatják, tudván, hogy azok a jövő tavasszal újra kihajtanak; valamint a családapa nem esik kétségbe, ha régi s roskatag háza összedől, tudván, hogy annak helyébe majd egy új, szép s erős ház fog emelkedni: ugy a jámbor keresztény nyugodt lélekkel türi, ha teste szenved, betegségek által fölemésztetik, a föld alá temettetik, s ott elrothad; mert jól tudja, hiszi és reméli, miszerint ugyanaz a test egykoron ismét meg fog ujulni, a midőn majd dicsőségesebb, szebb és tökéletesb alakban, mint a milyennel most bír, támadand föl.

Valljon mi bátoríthatja, mi vigasztalhatja, mi szilárdíthatja meg jobban a jámbor lelket szenvedéseiben, a halandót halálos aggodásában, mint azon édes gondolat, hogy egykor föltámadunk? Hol talált Jób, a fájdalom embere, kit nyomorainak közepette mindenki végképen elhagyott, el tulajdon felesége is; ki szívgyötrelmei közt így kiálta föl: „Szánjatok meg engem, könyörüljete rajtam legalább ti, barátim: mert az Ur keze illetett engem;“ ki magáról mondja: „Megemész-

tetvén husom, bőrömhöz ragad csontom, csak a fogaim körül levő hus maradván meg;“ — valljon hol talált Jób, a szenvedések embere, vigaszt gyötrelmeiben s elhagyatottságában? Egyedül a föltámadás reményében. „Tudom, hogy az én megváltóm él, kiálta föl örvendezve, és az utolsó napon a földből föltámadok; és miután ezen bőrömet a férgek összerágandják, megint körülvételem bőrömmel, és az én testemben meglátom Istenemet. Kit meglátok én magam; az én tulajdon szemeim nézik és nem más. El vagyok téve ez a reménység az én kebelemben.“¹⁾

A husvét tehát legfőbb örömünk s legszentebb reményünk ünnepe levén, méltán elzenghetjük mi is az egyházzal a zsoltárnok eme szavait: „Ez nap az, melyet az Ur szerze; örvendjünk és vigadjunk azon!“ Örömszót hálattal kebelrel fölkiálthatunk: „Alleluja! Hála legyen az Istennek!“

Míthogy azonban testi föltámadásunk Jézus jövedölése szerint érdemünkhöz képest különböző kiemenetelű, a jámborokra nézve az élet föltámadása, a gonoszokra nézve ellenben az ítélet föltámadása leend: az élet eme boldog föltámadását igyekezzünk itt erkölcsi föltámadás, azaz megtérésünk eszközlése által biztosítani. Azért „valamint Krisztus föltámasztott, írja sz. Pál apostol, a halálból az Atyának dicsőséges hatalma által, ugy mi is az életnek újságában járjunk. Ne uralkodjék tehát a bűn a ti halandó testetekben, hogy kívánságainak engedelmeskedjete. Se pedig ne nyujtsátok át a ti tagjaitokat, a hamisságnak fegyverei gyanánt, a bűnnek: hanem, mint a halálból új életre föltámadottak, szenteljete föl magatokat Istennek, és a ti tagjaitokat, hogy az igazságnak fegyverek gyanánt szolgáljanak, adjátok által az Istennek.“²⁾

Föl kell tehát ébrednünk a bűnnek halálából; föl kell lépniünk egy új, erényes életpályára; nemesítenünk, tökéletesítenünk kell lelkünket, s megbecsülnünk testünket, hogy a lélek halhatatlansága s a test föltámadása egykoron ránk nézve örvendetes legyen.

Husvétkor.

Keljete fel sirva alvó népek!
Piros arczeval, és aranyos hajjal
Jő a piros, és aranyos hajnal. . .
Keljete fel! most aludni vétek. . .
Keljete fel bűnbe haltak frissen:
Kél a testben lélekváltó Isten!

Soh' se jő ily fényesen a hajnal,
Ily pirulva nem oszolt el éj még;
Csak most, hogy a vérbe hunyt napfény ég,
Hogy örök nap két a muló nappal. . .
Keljete fel bűnbe haltak frissen:
Kél a testben lélekváltó Isten!

Ugy sugárzik a mennyei hajnal:
Csillagharmat hull magul a földre,
S mennyvirágok nyílnak itt belőle;

¹⁾ I. Korinth. 15, 12. — ²⁾ János 11, 25. —

¹⁾ Jób. 19. — ²⁾ Pál a Rom. 6, 4. s köv. —

Most kel a nap, a mennyei nappal. . .
KeljeteK fel bünbe haltak frissen :
Kél a testben lélekváltó Isten!

Napja e nap új naptámadásnak. . .
Szent szívárvány függ az ég kárpitján,
A dicsőség leereszkedik tán,
Hogy a földön szentet koronáznak.
KeljeteK fel bünbe haltak frissen :
Kél a testben lélekváltó Isten!

KeljeteK fel, nézeteK a napba,
Ott ragyog az Istenember képe :
Szent fejét a büntövis helyébe,
Szent szívárvány-koszorú takarja.
KeljeteK fel bünbe haltak frissen :
Kél a testben lélekváltó Isten!

Angyalfélhő repked a hajnalban!
Egy leszáll az Istenember-sirra,
És a követ onnan eltaszítja :
És kel a nap! és örökhajnal van!
KeljeteK fel bünbe haltak frissen :
Kél a testben lélekváltó Isten!

Benőfy Soma.

Sz á r a z k á n t o r. *)

(Történeti elbeszélés.)

I.

A világon oly gyenge lábón áll a jó, mint az ittas ember; nem szükséges azt megtaszítani, magától is könnyen elesik. Miért tépnök le tehát, hazánk hitvilongási régi sebeiről, a feledés fátyolát? Beregszász, ugy látszik, dicsőn érti, mit kíván e részben a szeretet; csak hogy egyszer írta is már valamit. Nem panaszkodik ő, nem emlegeti régi fénykorát, honnan annyira alásülyedt, csupán akkor, ha feltekint néha ama magas góthegyházra, mely nem rég kelt ki romjaiból, emlékszik még vissza: mi volt hajdan, és mivé lett? Én sem bánom a multak sebeit; de mégis elbeszélék egy kis történetet Beregszász hanyatló korszakából, hogy lássa a katolikus magyar: mily esodálatosan büntet és áld az isteni gondviselés.

* * *

Ha megáliott az ember 1657-dik évben június 15-én Beregszászban, a barátuteza végén, egy csinos kis házat láthatott ott, melynek fehér falaira zöldelő szőlővenyigék borultak oly ügyesen elrendezve, mintha csupán azok képeznék a falakat, és tartanák a nádtetőt. Az udvarról, mely délnek nézett, egy delihajadont veszünk észre, ki a küszöbön ülve, elmerengett varrása között. Tul a házon, a Vérke folyam felé, mely ketté szeli a várost, virágos kerteeske tünt elő, hol egy vén diófának árnya alatt buzgón olvasgatott Bakos Ignác uram, a nép köznyelvén: Nécezi bácsi, száraz kántora a pástortalan beregszászi katolikusoknak,

*) A lapunk előbbi számában ígért beszélyt máskorra halasztjuk. Szerk.

valami óeska magyar bibliából, melyet Káldy György jezsuita 1626-ban adott ki.

Istenem! én Istenem! — sohajtozá végre az ötvenes férfi, félretevén a szent könyvet. Adj értelmet nekem, mitevő legyek szegény fiammal? Szereti a Henter leányát, a leány is szereti őtet, de a lutherán szász gyűlöli, mert inkább megölné gyermekét, mintsem katolikushoz adja. S mit fog megint tenni, ha megtudja: mit jelent ama régi vers, melyet gunyiratként házára ragasztottak az éjjel? Pedig mi van azzal mondva, hogy: Aachenii natus, Pontius ille Pilatus; Teutonicae gentis, crucifixor omnipotentis? Hiszen a Pilátus büne csak a Pilátus büne, ha mindjárt német volt volna is; de jól tudom, hogy ennek is én fizetem meg az árát. Szegény fiam! neked távoznod kell; mert ámbár ártatlan vagy, mégis rád fogják azt is.

Alig hogy elhangzottak Bakos uram végső szavai, előtte termett fia, egy sugár deli természetű szöke suhancz, mintegy 22 éves, szakasztott mása elhalt anyának.

— Ugy-e atyám! — mondá az érkezett, míg a gyöngyök a tenger iszapjában hevernek, addig a tajték felül uszkál?

— Fiam! ne sérts senkit; hanem légy hasonló azon fához, mely azoknak is gyümölcsöt és árnyékot ad, kik kövekkel és botokkal hajigálják.

— De atyám! mikor az a Henter még szive helyén is pénzes zaeskót hordoz. . .

— Az már sok, édes fiam! Neked innen távoznod kell, hogy magadat is, engem is szerencsétlenné ne tégy.

— De atyám! . . . az ember, mint a jó katona, ör helyét el nem hagyhatja.

— Én parancsolom, a te atyád és vezéred; el kell hagynod Beregszászt! Nem tudod-e, mit ragasztottak ez éjjel Henter házára, és kire fog gyanakodni? Nem látod-e mire jutánk mi katolikusok? Még a mult század derekán Bódy György, a cesanádi ezimzetes püspök székelt köztünk: most már papot sem látunk, ha csak olykor ide nem téved Nagy-Szőlősről, Ugoesából, Páter Otó. Egykor itt is volt zárdájok a sz. Ferencz szerzeteseinek, melyet a Nagy-Lajos király anyja alapított számukra; de hol van most a szentségnek ezen intézete? s hol a többi? . . . Török, tatár dulta fel a hont, dulja főleg a vallási visszavonás, mely ledönté oltárainkat, kiszórta templomaink ékességeit, lefoglalta az Isten hajlékait, kardra hányta legbuzgóbb hiveit, a kik megmaradtunk is, mint eltévesztett gerédek a szüret után, elhagyatva tengődünk. — Nines itt helyed fiam, távozzál, míg nem késő. Jobb a dolognak vége, mint kezdete, azt mondja Salamon. Menj Munkácsra Jandrisics sógorhoz; ott még megszenvedik a katolikus, ámbár ott sines már egy század óta katolikus isteni tisztelget; de ott van Parthen Péter, az új egyesült orosz püspök, kitől elég kádár munkát kaphatsz, és hitedet sem kockáztatod mellette, mint itt fognád.

A szegény fiu most lecsüggesztvén fejét, nagyon elszomorodott, mert ismerte atyjának határozott akaratját. A gondos atya pedig kivont kebléből egy kis keresztet, mely vékony szalagról függött le, és fiának nyakába akasztván, mondá: Fiam! viseld sziveden anyád emlékét, és szivedben a keresztet. . . Többet nem szólhatott, elnémitották kitérő könyei.

— Édes jó atyám! — mondá az ifju, — nagyon tiszteltem én fájdalmát; de nekem vigasztalására volna szükségem.

— Ne csodáld fiam, ha sirni látsz; hiszen az Úr Jézus is könyezésig szerette a megholt Lázárt. A természet adója az, melylyel szeretteinknek tartozunk.

— Egyet kérdenék, atyám! ha meg nem sérteném, elválásom előtt.

— Már elfeledted, mit mondott egy hallgatagnak Theophrastus? Ha ostoba vagy, — ugymond, bölcseken cselekszel, ha nem szólasz; de ha böles vagy, bolondul teszesz, midőn hallgatsz, mert annak idején és helyén beszélni kell.

— Azt akarnám tudni. — mondá az ifju. — miként értsem ama paranesot, mely tiltja a képek csinálását?

— Az Isten első paranesa, fiam! nem kettőt tanít, mert akkor a tiz paranesból tizenegy lenne; hanem csak azon egyet adja elő: kit tartsunk Istennek? — Nem az idegenek, a pogány népek bálványait ugyanis, a faragott és egyéb képeket: hanem az élő Istent, ki izraelt kihozta Egyiptomból. Azért a hetven tolmács is, Ptolomaeus Philadelphus alatt, három századdal Krisztus előtt, a szentírás ama szavait: „Ne csinálj magadnak faragott képet,” így tették át göröggre: Ne csinálj magadnak bálvány istent. Sőt maga Mózes is, harmadik könyvének 26-ik részében, így értelmezi azt, mondván: „Én vagyok a ti Uratok Istenetek: ne csináljatok magatoknak bálványt, se faragott képet, se képoszlopot, se követ képjjel ne állítsatok földeteken, hogy imádjátok azt, mert én vagyok a ti Uratok Istenetek.” — És így nem a képeket, mint ártatlan emlékjeleket, hanem a faragott és öntött isteneket, az arany és ezüst isteneket, vagyis: a képistenlést, a képimádást, és a bálványisteneket, melyek semmi istenek, tiltja az első paranes, mintha azt mondaná: Ne csinálj magadnak képeket istenekké, vagy a végett, hogy imádjad azokat. Ne tégyugy a képekkel, mint az idegen pogányok, kik erőért kérik az erőtlent képet, életért esedeznek az élettelen tuskónak, és azt mondják neki: én Istenem vagy te! — mert én vagyok az Isten, és kivülem nincs más Isten.

— De atyám! ha nem tiltja is az Isten, megengedte-e különben a képek tartását?

— Nemde fiam! azt is megtiltotta az Isten: ne ölj; mégis megengedte, sőt paranesolta, hogy a ki az Úr nevét káromolja, ölettesék meg. Itt is megtiltotta: ne csinálj magadnak képeket a végett, hogy azokat imádjad; mégis megengedte, sőt paranesolta Mózesnek: csinálj két kerub angyalképet a szövetség szekrényére; csinálj kígyóképet rézből, hogy a ki rá néz, meggyógyuljon a marástól. A képtartást tehát, mint ártatlan dolgot, megengedte az Isten, a ki bizonyára nem paranesolhat bünt. S azon képek előbb a szent sátorban, később az Úr templomában tartattak, miglen Ezekiás király, hét száz év mulva, szétzuzatta a kígyóképet a nép bálványozása miatt. S tudod-e, hogy a Salamon templomában, mely az Isten meghagyása szerint épült, nemesak a falak, de még az ajtók is, faragott és aranynyal bevont angyalképekkel voltak

feldiszítve? hogy ott a réztenger, melyről angyal és oroslány-képek néztek le, tizenkét öntött ökörképen nyugodott? S ime! az Isten azért nemesak meg nem utálta templomát, hanem még diésőséggel töltötte azt be; mert mint a szentírás mondja: kimenvén a papok a szent helyről, felhő tölté be az Isten házát, annyira, hogy a papok meg nem állhattak szolgálatuk elvégzésére, mert az Isten diésősége betölté a templomot.

— Azt már magam is tudom, — mondá az ifju, — hogy mi még az Isten képét sem tartjuk Istennek.

— Fiam! mi a képet, ha Isten képe volna is, csak képnek tartjuk, és semmi egyébnek, mert az ember is az Isten képe lelkére nézve, azért még sem Isten. Nemde a képnek szemei vannak, és nem lát, fülei vannak, még sem hall; de valljon ki a fület teremté, nem hall-e? ki a szemet alkotta, nem lát-e? Az Istennek ninesenek ugyan szemei, de ő szem nélkül is lát, fül nélkül is hall; azért az Istent, kit fel nem érhet semmi gondolat, és sohasem is látott senki, nem is lehetne érzékileg ábrázolni: mert ő testetlen lélek, kinek ninesenek tagjai, hogy színekkel festeni lehessen, mert ugymond Izaiásnál: kihez hasonlítjátok az Istent? avagy mily ábrázolatot alkottok ő róla? kihez alakíthattok engem hasonlóvá? ugymond a szent. Mi mégis képet adunk neki, a kimondhatatlannak, nem mintha olyan volna, ki betölt magával eget és földet, hanem mivel Dániel profétánál maga is ösöreg képében jelenik meg, valamint a Szent-Lélek galamb képében, a Fin Isten pedig emberi testben; mert erősen hiszszük mi az apostollal, hogy nem kell azt képzelniünk, mintha az Istenég aranyhoz, ezüsthöz, vagy kőhöz és az ezekből készült faragványokhoz volna hasonló, miután ő hasonlíthatatlan.

E. L.

(Folytatása következik.)

Falusi levelek.

X.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Az időt, mit hivataloskodásom nem igényel hieim körében, körültekintésre szeretem felhasználni; ez által többnemű tapasztalásokat szerevé, a közönségnek is használhatok vele, ha azokat időnkint közléteszem. Az egyes hitéleti események följegyzése, véleményem szerint, azon igazmondó tükör előmutatása, mely sohasem csal, a fény- és árnyoldalakat egykép híven ragyogtatván élénk. Ennek következtében nézzünk a tükörbe.

Kis-Székelyt „Falusi leveleim”ben már érintem egyszer. Fényoldala: hogy a nép erkölcsi élete diéséretes, menyenyiben az Isten házát szorgalmasan látogatván, szívesen részt vesz egyéb egyházi szertartásokban; a hétköz- és vasárnapi iskolalátogatás ellen is kevés a kifogás. Árnyoldala pedig: hogy a férfikor a koresmát egyre bálványozza: s mert ezt a megett kor gyakorolja, a fiatalság sem akar elmaradni a jó példa követésében. Istenem! sohajtok fel gyakran, minő lelki vakságban szenved a nép; épen azon ösvényre lép legszívesebben, mely őtet a romlás örvényébe vezet. Mi természetesb, minthogy e koresmai élet előli azon jó magot, mely esirát fogant a jóra szívében! Itt aztán nem használ sem kérés, sem dorgálás, sőt a fenyték is hasztalan. Nehéz, valóban nehéz feladat a megrögzött népszokások ellen küzdeni s azokat legyőzni. A szegény falusi lelkész mindent elkövet e kicsapongások fékezésére; de sikeretlen minden fáradozása. Hiszen

azt tartja a világ ítélete s némely törvénybetű-magolók: ha a koremsai élet elhíttatnék, megbuknának a haszonbérlek; ez pedig igazságtalanság volna. Ehhez nem kell magyarázat. Mily áldás a törvény szigorja, csak akkor érezhetnök, ha a végrehajtás is oly erélyes lenne, különösen a vétségek megbüntetésében. Árnnyoldala az is, hogy a körülmények és az alkalom rabja; a jóra hajlandó, de a rosszra is szintén oly készséggel társul. A példák, azt tartja a közmondás, gyűlöletesek. Az egyszer még hallgatok, csak annyit jegyezvén meg, hogy a példabeszéd nemcsak rólunk szól. Hadd mondjam tovább.

Simontornyan a közelmúlt időkben egy eltérés történt a boldogító hitvallás kebeléből; mit azonban kipótolta két megtérés. Ez úgyben valamieskét feljegyzek. Egy társaságban, hol több vallásuk valának jelen, szó volt a kétős megtérésről. Egyik atyánkúia oda nyilatkozott, hogy a z illetőkkel nem nyerne a katholicusok. Több szóváltás után előkerült az is, hogy egy nő eltérend tőlünk a reformata vallásra. Ugyanaz most már azt mondá: jó, jó! Legalább szaporodik a nyáj. Furesán hangzik biz ez édes atyánkúia! Szép dolog az a méltánylat és következetesség, kivált akkor, midőn állítják, hogy minden vallásban lehet boldogulni, üdvözülni.

Vajtán is örvendetést tapasztaltam Dicséretes buzgalmu plebánosa fáradhatlan erélyességének következtében. Czeczen, mint a vajtai plebánia főkegyházában, a helybeli földbirtokosok példás adakozása által a templom felette nagy változáson ment keresztül, majdnem egészen újjá alakított; nem különben belső felszerelése is sokban gyarapodott. Isten áldja meg a jötevőket!

Paks on a hitélet szintén dicséretes lendületnek örvend. Nt. Gírk Alajos, néhány hó előtt kinevezett és beigtatott plebános urnak hó buzgalma s példás erélye oda működik, hogy a bonyolodott plebániaügyek mielőbb tisztába jöjjenek, és ez által is a bizalom köteléke szorosabbá fűződjék a hívek és lelképásztorok között. Különösen is megemlítendő, hogy nevezett lelkész urnak elnöklése alatt a városi közönség figyelmét a tanodák ezélszerü rendezésére terjeszté ki; minek folytán az áldozatkészség azt határozta, hogy főelemi tanoda-osztályok alakíttassanak, a város a szükségrendő költségek fedezését magára vállalván. Az egyetértő akarat és jó szándék mindent kivihet, csak a vállalatok élén erélyes és szakértő férfiak álljanak. Ezekben pedig Paks nem fog hiányt szenvedni; és szívnünk meggyőződése. Isten áldása kísérje a szép kezdetet!

Miszlán a plebánialak nagyban széptült és ezélszerü-sítettett; mit leginkább a helybeli lelkész urnak jó izléssel párosult áldozatkészsége eszközözt. Ha nem bántom meg szerénységét, jelen soraimmal felhívom: lépjen jeles dolgozataival a nyilvánosság terére. „Ki mer, az nyer;” tartja a közmondás. Ne rejtse véka alá a világot, hanem emelje fel, hogy világítson. Szó nélkül nem hagyhatom buzgó hivataloskodása mellett a szorgalmat és gyakorlati helyes nézetet, melylyel a szőlőszetet kezeli. Egy ily jó példa egész községre jó hatással van és a régi rossz mód kiszoríttatik az újabb értelmiség által.

Ozora szintén mutat fel egyes hitéleti eseményeket. Például: a „betlehem és karácsonfa” az arlói kispap utmutatása szerint oly sikeresen volt a múlt karácson alkalmával a tanulók által képviselve s előadva, hogy örömben repesett a hallgatók és nézők szíve, s oly szépen adakoztak a fiuk perzselébe, hogy ez valóban ösztönül szolgálhatott másokra is. Félre ne értessem! nem az ajándék sokasága ösztönzé a kis képviselőket, hanem, hogy a bejött tetemes öszveggel sok jót tehetni. Ugyanis a helybeli lelkész ur eszméje s intézkedése szerint rendeztetvén a betlehem, a bejött öszvegből huszon-négy tanulónak vétetett téli lábbeli, hogy annál jobban teljesíthessék kötelességüket, a szorgalmas iskolába való járást. Ezenfölül minden egyes betlehemi fiu naponkinti díjban részesült, valamint a segédtanítók is jutalomban részesítették, kiknek felügyelete alatt végeztetett e szép szokás, szívemelő szer-tartás. Illo felügyelet alatt sohasem fajulhat visszaéléssé az ilyesmi; sőt a kegyeletet nagyban elősegítendi s meggyőke-rezteti a nép szívében az iránt, mi szent vallásunkra figyel-meztet. Mindez pedig követésre méltó példa. Följegyeztem, hogy mások is kövessék. A hitéletnek egyik fényoldala ez:

valamint a példás templomlátogatás a helybeli hívek részéről, melyet a lelképásztori ernyedetlen buzgalom ápol és fentart. Azonban az árnyoldal is feltünik: ez a gyakori tűz, gyujtoga-tás és pinezetörések, mik felette nagy mértékben boszúból gya-koroltatnak. Ki s mi ennek az oka? Könnyebb ezt kérdezni, mint rá felelni, habár tudnánk is szólni! Mindenesetre nagy hiba a népben, mely annyira engedí magát szen-vedélyei- s indulataitól ragadtatni, hogy a legaljasabb vétsé-geket is elkövetni nem borzad... ily tág porázra ereszteni a lelkiismeretet, valóban siralmas. Nagyon kevésbé becsülendő azon erkölcsi érzület, mely csak a törvény félelméből marad korlátok közt! Sokat elmélkedünk mi lelképásztorok e fölött, és érezhetön ösztorozzuk is a népet szent beszédeinkben; de mi haszna, ha a világ elvei mást esöpögtetnek a parlagi ember fo-gékony szívébe, ha elkábitják holmi hühöval együgyűségét, és vezetik, hurezolják vesztébe!...

Visszatérek. Hitéletünket fájdalmasan megzavarták a farsangi lakodalmak, melyek nem keresztényi mulatsá-gok többé, hanem fékezetlen dárídók, ki világos ki virradtig! Nyakra-főre sietnek mulatni, élvezni; esznek-isznak oly mo-hón, mintha hét sovány esztendő állna be, — igen, beáll a hét sovány esztendő nem sokára, és pedig lelkikép; mert ma-holnap a lelki eledelt egészen mellőzik, mi által a jó erköl-esökben végkép megszövényedik, elsatnyul a lélek, melyet majd seprük és körök fognak ékesíteni, nem pedig a jámborság, is-teni félelem és ártatlanság illatos virágkoszorúja: azért az ilyen lélek nem is fogja ám a mennyország balszamilatát ma-gába szívhatni, hanem a kárhozat ördögi büztét, melyre oly sok érdemeket gyűjtött magának ez életben. Megzavarták, mondom, és az illetők érdemtelennékk tették magokat az egyház buzgal-mas áldására; de aztán meg is látszik rajtuk: lépten-nyomon baj és csapások követik őket. Megérdemlik! Még a kereszté-nyietlen lakodalmaknál is jobban megzavarták hitéletünket a farsangi végnapok. Borzasztó valami, hogy e nép nem tud mu-latni, vigadni vétek nélkül!

Legyen elég mostanra.

Isten velünk a viszonzlatásig!

Garay Alajos.

Föltámadás.

Vidúljatok immár keresztények!
Zendüljön fel minden szívből ének:
A halálnak meggyőzője,
A világ üdvözítője,
Krisztus Urunk föltámadott!

A koporsó kövén fényes angyal
Üdvösséget hirdet diadallal:
Megnyitva a menny kapuja.
Zengedezzük megújulva:
Krisztus Urunk föltámadott!

Nyugton nézünk elé a halálnak;
Földi létünk veszszük vándorlásnak.
Nem lehet már kételkednünk,
Meggyőződött szívünk, lelkünk:
Krisztus Urunk föltámadott!

A nagy napon, miként meg van írva,
Hüvelyébe száll a lélek vissza.
Föltámadunk új életre.
Jóra, rosszra, ki mint éle:
Krisztus Urunk föltámadott!

Sal Ferencz.

Sorsunk-s állapotunkkal megelégedve élünk.

Itt van a tavasz! nem sokára megkezdődik már a munka. Addig is egybeül a család a eselődéssel együtt, és a jó házi apa more patrio kinyitja a kapesos bibliát, s olvassa Krisztus Urunk kinszenvedését, a többi meg hallgatja.

Ilyen falusi companiába vezetlek téged, olvasó! hol thea helyett sült burgonya írósvajjal, vanili helyett foghagyma van az asztalon.

Ott élnek együtt: a vászon-eseléd pörgeti a rokkát; a kis deák pingálgat, egy huszárt rajzol a papirosra, kinek kardja nagyobb, mint az egész ember. A kis leányka a cziczával játszik. Az óra ketyeg: tik, tak; tik, tak!

János gazda a sz. olvasmány után megtömté eserép-pipáját, és discursusba ereszkedett a háznéppel, mely őt figyelemmel hallgatta.

* * *

Haj, haj! drága időket értünk! — szól az anyok. Ha visszaemlékszem, midőn egy akó bor egy váltóforint, egy mérő gabona szintén nem volt több. De most? ... a jó Isten tudja megmondani, mily drágaságba jutottunk. Nem is lehet eladni semmit.

János gazda: Igaz, nem úgy van most, mint hajdan! de hát Isten segítségével nem is tartám ez örökké így, mint a nőta is mondja:

Ne szomorkodj', légy vig,
Nem tart ez mindég így!

Anyok: De hisz nem fáj a mi fogunk, mire ez jóra változik! Nekem nincs reményem, hogy olesőbb időket érhetünk.

János: Aztán abban az olesó világban is voltam baj. Mi csak úgy képzeljük, mintha akkor paradicsom lett volna, pedig... A jó Isten sem tehet mindeniknek eleget. Az egyik telet kíván, a másik nyarat, a harmadik meg panaszkodik a tél ellen is, a nyár ellen is, midőn így énekel:

Télen mindig hideg van,
Nyáron mindig meleg van.

Legjobb hát az Ur Istenre bízni. Ő tudja, mit csinál: ő a mi legjobb atyánk! Ő, ki az égi madarakról és a mezei liliumokról meg nem felejtkezik, rólunk is fog gondoskodni. Hogy pedig belassátok, miszerint az emberi szív mindig többet kíván: egy példát mondok el. Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy király, ki meg akarta tudni, valljon népe meg vagy-e elégedve? Elment tehát utazni alattvalói közé; de úgy ám, hogy meg ne ismerjék. Letette királyi díszöltönyét, és közönséges polgári ruhát vett magára. Utközben jön

Az elsőhöz és kérdezi: Barátom! meg vagy-e elégedve? És az buslakodva feleli: Dehogyan vagyok megelégedve; hisz szegény vagyok, gunyhóban lakom. Nincs más kívánatom, mint gazdagság; akkor majd én is másképp beszélnek, tökéletesen meg lennék elégedve.

A második, midőn a király kérdezősködött helyzetéről, azt mondá: Bizony nem a legjobban vagyok. Száraz kenyér mindennapi eledelem, és ez sincs meg mindig. Csak volnának jó ételeim, italaim, más színben volnék.

A harmadikhoz jöven, kérdeze a király: Hát te, atyafi, hogy vagy? — Nem lehet mondani, — felelé — hogy így vagy amúgy, hanem csak na! Sok a dolog, az a baj; reggeltől estvélig izzadni a kapa mellett nem tréfa. Azt szeretném, ha semmi dolgom sem volna.

A negyedik épen a műhelyben kalapált, midőn kérdeze a király tőle: hogy van? Biz szó sem lehet a jó dologról! hibáztam, rossz mesterséget választottam. Ej, nekem is okosabb lett volna diáknak maradnom; legalább most én is ur lennék. A toll mégis csak könnyebb mint a kalapács.

Jön az ötödikhez s kérdeze: Hát te sógor, mit szólasz? mi volna kívánatod? Én csak megvónék — válaszolá — de szeretnék házasodni; ilyen nőtelen állapotban csak úgy tengődik az ember, mint a magányos veréb. — Ez és ez olyan

mint az angyal: ha megkaphatom, igazi paradicsom lesz életem.

A hatodikhoz fordulván, így szólítá meg őt: Hogy vagy pajtás? — Nagyon rossz! — Ión a válasz. — Annyi adót kell fizetni, országutat csinálni, hát még a portio és executio! Legjobban szeretném, ha semmi előjáróm sem volna, senki sem parancsolna, senki sem hajbászna.

A király ezeket hallván, baha ment, nem akart tovább kérdezősködni; hisz ennyi között egy sem adott kielégítő választ, minek hallgassa a többit?

Haza jöven megparancsolta, hogy azoknak, kik utazása alkalmával így panaszkodtak, teljesítsék minden kívánatukat. Midegyik közülük nyerve el azt, a mi után szíve vágyódott.

Az első gazdagságot kívánt; azonnal kiméretett számára a király sok földet, adott neki jöszágot, kincset. Aztán egy év múlva kérdezte: No hát meg vagy-e elégedve? — Bizony, hogy az igazat megvalljam, most még úgy sem, mint előbb. Hisz csak most látom, mily sok gonddal jár a gazdagság; mennyi baj, mennyi kár adja magát elő. Itt a eselédék, amott a szolgálak esálnak. Most a tűz, majd ismét a víz és jég semmititik meg a termést. — Oh most látom csak által, mily boldog voltam szegénységemben! gunyhóban laktam, de békesség vidította föl napjaimat; száraz kenyér volt eledelem, de azt a megelégedés fűszerezte. — Inkább kívánok én szegény, de boldog lenni.

A második ételeket kívánt. Jól van, a király rendelést tett, hogy válogatott s jobbnál jobb ételeket fog kapni. Kívánása teljesült: de meg volt-e elégedve? Az már más kérdés. Valamint az első, úgy ez sem érte el vélt boldogságának tetőpontját. Midőn a király kérdezte: valljon most, miután ehettek, ihatik tetszése szerint, meg van-e elégedve? azt mondá: Azt gondoltam, meg leszek elégedve, de esalódtam; hisz a sok evés, ivás épen nem tesz jót. Előbb szegény eledeleim mellett friss egészségnék örvendtem; most mindig beteg vagyok. Egyik betegség a másikat követi; mert a mértékletlenség minden betegség forrása.

A harmadik is ilyenformán járta meg a buesut. A király teljesítette kívánását. Legyen úgy, a mint akarod; ne dolgozzál, henyélhetsz, majd gondoskodom ellátásodról. De mi történt? Midőn rá került a sor és kérdezték: Hát most meg volna-e elégedve? Bezzeg olyan bosszu panaszt mondott, mint a sz. Iván éneke. Most látom csak be, hogy jó az a dolog. Inkább legyen az ember elfoglalva, mint tespedjen. Hisz midőn dolgoztam, oly hamar elmúlt az idő, mint a semmi! — Most... olyan hosszú egy nap, mint egy esztendő; nem tudom, unalomból mit tegyek?

A negyedik mesterség helyett urt kívánt lenni. Megtette neki a király e kívánását. De ime most van ám panasz: annyi dolog, annyi írás, úrkálás, csaknem éjfélig kell a szememet rontani! azt gondoltam, hogy az uraknak semmi dolguk; és most látom, hogy jobban fáj az ember feje ettől, mint attól.

Az ötödik házasodni kívánt. Mohón neki esett. Szintén azok sorába tartozott, kik csak a szépségre néznek, a jószággal pedig mitsem gondolnak. De kérdezd meg: meg van-e elégedve? Azt feleli csak: Megjártam. Ha kérdezzük: angyal-e? Azt feleli: sátán biz az. Gondolta, hogy boldog lesz, de esalódtott.

Nézzük már meg, mit csinál az utolsó? Az legokosabb akart lenni, de legjobban felsült. Nem akart előjárót, nem akart adózni; holott tudhatta volna Jézus Krisztus mondásából: „Adjátok meg a császárnak, a mi a császáré, az Istennek, a mi az Istené.“ No de hogy ez is belássa hibáját, ennek is teljesítette a király kívánását. Neked ezután nem lesz előjáród, szabadon élhetsz, senki ne parancsoljon neked. Örült neki, mint a vak garasnak. De csak rövid idő múlva jöszágnak egy részét elvette a szomszédja, mások a másik részét, utóbb neki nem maradt semmi. — De nem így verik a ezigányt! mormogá magában, ezt nem tűröm. Nem oda Buda! Egész tüzzel rohant az előjárókhöz elmondani panaszát; de ezek elutasíták e szavakkal: Te neked nincs előjáród, tehát tehet veled mindenki tetszése szerint. Ha ez így van, akkor... akkor inkább visszaveszem kívánásomat; adózom ezután, akarok előjárókat, legalább jöszágom biztos.

Oh de sokan orruknál foghatják magukat, kik hasonló

módon gondolkodtak! Pedig ha ők volnának királyok, akkor is csak kellene adozni; különben nem lehetne katonaságot tartani, és úgy védtelen állapotban szép hazánk aligha nem úgy járna, mint főnebb láttuk, midőn egyik a másikát veszi el.

Jób számárhoz hasonló oktalannak nevezi, a ki azt állítja, hogy szabadnak született. Jeremiás pedig mint pártos árulókat pírongatja, kik lerávnán az ágát, azt állítják, hogy nem szolgálnak. — Nyissátok csak föl a kronikák könyvét, ott olvashatni a rettenetes büntetéseket, melyekkel Isten büntette azokat, kik föllázadtak. Mózes huga, Mária, lázadásá miatt bélpoklossággal bűnhődött. Koré harmadfél száz emberrel föllázadt. Korét a föld elevenen elnyelte, a többi a földből jött tűz emészté meg. Midőn Sámuel ellen föllázadt a nép, Isten iszonyu égiháborukat és dörgéseket boesátott rá. Abszolont is utólte az isteni büntetés. — Sz. Péter apostol pedig mondja: Engedelmesek legyetek minden emberi teremtménynek, akár a királynak, mint legfőlebbvalónak, akár a hadnagynak, mint a tőle küldötteknek a gonosztevők büntetésére, a jóknak pedig díeséretére, mert ez az Isten akarátja. — Minden hatalom az Istentől vagon, és a ki a hatalmasságoknak ellent áll Isten rendelésének áll ellene.

Ezen elbeszélés intsen minket arra, hogy ne kívánjunk mindig többet, legyünk megelégedve avval, a mik vagyunk; a többi bizzuk a jó Istenre. M e n d l i k Á g o s t o n.

Katholikus hitélet.

Agárd, mart. 10 én. — Kedves szerkesztő ur! Néhány nappal ezelőtt egy kis időtöltésből bementem a faragóba, vagyis azon pusztai műhelybe, hol az öregebb urasági béresek a gazdasági szereket készítgetik, faragdálják. Ott egy füstölő vaskályha mellé ülve, hallgatam egy ingó fagyökéren a faragók elmélkedéseit. Miközben Imre János a pusztának 80 éves örege a következő történetet beszélt: Mintegy negyven évvel ezelőtt, mikor az agárdi pusztá még a lelkes, istenfő és vallásos lelkületű honfiaké, az Ürményieké volt, lakott akkor Agárdon a tóparthoz közel fekvő, s most is létező csőszházban egy Mihály nevű csősz, kinek felesége és két kis fia volt. A csőszné jámbor és istenfő asszonyember vala: szerette látogatni az Isten házát; ohajtotta az Isten igéjét, s türelmetlenül várta mindig a vasárnapot, hogy hallhassa Farkas Imrénék, a pusztá ez időbeli papjának aranyajkairól lezengeni a hit- és erénytelő tanításokat; otthon ülven pedig, üres idejét imával, vagy istenes könyvek olvasásával tölté el; fiait is jámborul nevelé. De Mihály, a csősz, nem a legjobb ember volt; legnagyobb hibája levén a hitetlenség, tagadta a lélek halhatatlanságát, és a föltámadást. A pusztai munkás emberek, és cselédek körében mindig erőül beszélgetvén, sokaknak hitét megingatá; sokak benne megbotránkozoának, s majd az istenfő uraság borsujával, majd az Isten igazságos büntetésével fenyegeték; sokan pedig ajtatos nőjét izgaták arra, hogy férje veszélyes hibáját gyökerestől kiirtani törekednék, megemlékezvén a nagy apostolnak ama szavairól:

A férj hitetlen, és
Hibája nagyra nő;
De megtéríti őt
A szent vallásu nő.

Monika, a szent özvegy, sokat és könyhullatásokkal kérte egykor Istent, hogy eretnek-vallásu fiát, a későbbi szent Ágoston püspököt, az igaz keresztény vallásra vezérelné. Az Isten meghallgátá a jámbor anya imáját, és a lángelméjű ifju keresztény né lett, s ki előbb a sötétségben járt vala, most az anyaszentegyháznak világító fátylaja lön. Teréz, a csőszné is sokat imádkozék Istenhez, hogy férjének elméjét megvilágosítani, s veszélyes tévelygéseiből őt kigyógyítani kegyes volna; mi meg is történt.

Egy késő nyári este, midőn Mihály a határnak kerülséből haza tért, a jámbor kedves nőt az olajos mécs mellett még imádkozva találta; meg is dorgálá szegényt az olajpa-

zarlásért, de Teréz nem hallgatott reá. Mihály kenyeret evett írósvajjal, s leöntvén azt egy pohárka borral, fogta puskáját és lement a tó partjára; ott beleült egy kis esónakba s beeezvéen a nádas közepéig, a hajóval együtt elrejté magát a sűrű nád közé, lesvén a seregestől érkező vadludakat és vadréczéket, hogy az uraságnak egy ünnepélyes peccenyével kedveskedhessék. Az óra tizenegyre járt; az idő tiszta és csendes volt; az ujhöld már régen elnyugodott, de az ég ölében milliónyi csillagok rezgő fénye mosolygott. Mihály várt, és egyre csak várt. De a szerenese most az egyszerű nem kedvezett neki; a vadak nem érkezének meg. Unalmában a csillagokat nézdelé, s így gondolkozék magában: Istenem! azt szokták mondani, hogy minden embernek van egy csillaga, s hogy a kinek csillaga leesik az égről, az meghal. Szeretném tudni, melyik az én csillagom; de mivel azt nem tudhatja senki, tehát én választok magamnak egy csillagot tetszésem szerint. — És választá magának egy régen ismert igen fényes ragyogásu csillagot, s azon büszke meghatározással, hogy eme szép csillag fog az ő állandó csillaga maradni. Sokáig gyönyörködék annak nézésében, míg végre figyelmét az égről a csendes tóvizre leszállítani kénytelen lön; mert közel hozzá bukkának föl a vízből a buvár, háta mögött pedig valamelyik nádasban kezdé vala ordítani félelmes hangjával a bölönbika. Kácsa és lud még sem érkezék. Végre Mihályt résztint az unalom, résztint a lágyan ingó zöld nád esendes suttogása elálmosítá; azért biztosabb helyet választva magának, a kis esónakon behunytá szeméit; de aludni nem tudott, hanem álom helyett megszállta őt a képzelődés, és kezdé vala látni e csodálatos látást: A hozzá közel fekvő, csak husz lépésnyi vízzel elválasztott kereknádasban zörrenést hallott, és felnyitván szeméit, látá nagy világosságot. E világosság és lassu zörrenés mindig közelebb hatott a kereknádas széléhez, míg végre ki- lépe a nádas közül egy földigérő hófehér köntösbe öltözött magas szál férfi. Fehér ruhája vakító volt, azonkívül ritka szépségű arca fényesnek látszék, mint a kelő hajnal; fűrtjei válla körül hossaan lengettek alá, s derekán aranyzott széles öv tündöklött, melyen köröskörül egy lányi hosszú aranylánczoeskák esüggöttek. Mihály megismeré benne az ég angyalát. Arzra borulni akart; de a szik lélekvesztő esónak nem engedé. Főlemelte ismét arzat, és látá, hogy az angyal stilyedés nélkül jár fényes lábaival a másfél öles mélységű víz tetején, s félénk szemekkel néz egy másik kereknádas felé, melyet az angyaltól éjszakra száz lépésnyi széles víz választá el; sőt fenyegetődött az angyal ragyogó kezével, s kiáltá valakinek fenhargon: „Ne közelíts hozzám!” — Mihály figyelmes lön, s tekintvén a másik kereknádas felé, látá kijönni abból egy tiszta fekete alakot, kinek arca is fekete volt, s Mihály első pillanatra is megismeré benne a sätánt, és igen nagyon megfélemlék, bizonyára belebukandó a víz mélyébe, ha az angyal küzellétének eszméje által nem bátorították. Most az angyal és ördög egymástól óvakodva, s mégis egymáshoz közeledve járkáltak a víz tetején a belső tó nagy tisztásán, és szeméiket a csillagokra szegezék, mintha valamit lesnének. Mihály is fölfelé nézett; és ime, látá, hogy egy csillag megindult az égről, és futott, és leeseit a tó vizére. Az angyal és az ördög együtt futottak érte; és fölkapván, viaskodának rajta sokáig, míg végre az angyal győzött, és övé lön a csillag, és lemosá a csillagról az ördög kezének mocsokhelyeit, és ragyogása fényesebb lön. Még ezután sok csillag hullott alá az égről, és mindeniken viaskodának, és mindig az angyal győzött, és körülköte oldalát a csillagokkal; a mi pedig reá nem fért, azokat hajának szálaira kötötte, és igen bajoló lön általa, s az egész nagy tó környékén megigéző világosságot terjesztett. Az ördög pedig agyarkodik vala, és csikorgatván fogait, mérgelődék, hogy a csillagokból egyet sem tudott vala elragadni. És ismét fölnézének az égre, és láták ingadozni ama nagy csillagot, melyet Mihály magának kitűzött vala, és kiáltott a sätán: „az a nagy csillag az enyim lesz, én felém esik!” Valóban lefutott a csillag, és leeseit a tó vizére közel az ördöghöz, ki gyorsan megragadá azt és elrejté egy fekete tarisnyába. Az angyal hiába küszködék vele; mert a sätán megtartá a ragadományt, és diadalmas örömmel távozott el a nádas közé. Mihály csaknem kövé vált bánatában; szólni akart volna, de fé-

lelme nem engedé. Az angyal pedig siratá a csillagot sokáig; és azután fölemelvén az ég felé kezeit, imádkozék, és az égi tejes uton lejött hozzá a gönezöl szekere, s felült reá az angyal, és a csillagokat visszavitte az ég ölébe. Bánatos érzéssel, félelemmel, és nagy lelki megindulással evezett ki Mihály a tünemény látása után a tóból, s mikor a partra ért, még világítani látá nője ablakát; haza sietett, s benézvén, látá, hogy Teréz imádkozik. Bement azután a szobába s szeretett nőjét így szólítá meg: „Kedves hitestársam! mi oka, hogy ma oly hosszasan imádkozol?” És a nő felelé: „Mihály, édes férjem! éretted imádkoztam, hogy a jó Isten világosítsa meg elmédet, s tartson meg téged az igaz hit ösvényén, melyen kívül nincs ut elérhetni az örök üdvösséget.” Mihály megköszöné nője szent imáját, s megcsókolá őt; azután pedig elmondá a látást, és kérte nőjét, hogy fejtené meg neki annak értelmét. Teréz fölvidula lelkében, s kapva kapván a kínálózó jó alkalmon, így beszéle férjének: „Mihály! a hulló csillag jelenti a haldokló ember lelkét, melyre azonnal ketten várakoznak: az angyal az égbe visz, az ördög pedig a kárhozatra. S jaj neked, Mihály, ha lelked, melyet a legszebb csillaghoz méltán hasonlítottál, a gonosz sátánnak martalékja lesz!” Mihály megszorodék, és életjobbulást ígért. Mit már igen régen nem tón, azt tevő most: imával aludt el, és imával kelt föl; a legelső vasárnapon ajtótosan meggyónt és megáldozék, és azután mindig jámbor életet élt, s a lélek léletét és a föltámadást soha senki előtt többé kétségbe nem vonta.

Az öreg béres elvágá regéjét; én pedig elmerengék jó gondolatimban. Kezemben volt épen az egyik faragó vastag ezeruzája, előttem pedig a forgács között hevert egy simára gyalult tiszta deszka-darab; fölvettem azt, és mivel lelkem dalra gyuladott, a nap emlékeül följegyzém ott ez éneket magamnak:

Lelkem! ha te rózsá volnál:
Szeretném, ha letörnének,
S Jézus tövis-füzérére
Ékességül föltennének!

Lelkem! ha te gyűrű volnál,
Gazdagitva drága kövel:
Szeretném, ha Jézus ujján
Jeggyűrű lennél idővel.

Lelkem! többet is szeretnék:
Szeretném, ha csillag volnál,
S fölszegezve keresztfára
Tündökölnél, ott ragyognál.

Lelkem ha nagy vizesebb volna:
Jézus mély sebére hullnék;
Szent kezéből, s oldalából
Idvezítő irként folynék.

Tiszta gyöles ha volna lelkem,
Jól himezve, jól kivarrva:
Szeretném, ha Jézus teste
Volna bennem eltakarva.

És ha lelkem szikla volna;
Szeretném, ha meggördülne,
S Jézus szenvedése folytán
Fájdalomban törnék össze!

Kedves szerkesztő ur! Ezen kis történetet azért jegyeztem föl, mert az elbeszélés utáni más napon hasonló esemény adta magát elő. Ugyanis G. A. egyházam egyik asszonyszemélye bevádoltaték lakó társnői által, hogy nemcsak gonosz szájjassága végett vele a házban megmaradni nem lehet, hanem egyébiránt is a kisdedeknek úgy, mint az öregebbeknek igen botrányos, illetlenül beszélvén minduntalan a vallásról, tagadván a lélek halhatatlanságát, Jézus föltámadását, és a leendő általános föltámadást. E nő általam meghívatva hibáját rögtön elismeré, sőt meg is bánta, és ígéré, hogy ezentul hasonló bot-

rány-adásoktól teljes erejéből óvakodni fog. E szegény nőnek vallomásaiból kitűnt, hogy miként szivta be több év lefolyása alatt észrevétlenül a veszélyes elveket. Először hajdon korában hat évig, és pedig mindenkor protestáns gazdánál szolgált; ott hallá, s ott tanulá be a hasonló okoskodásokat. Azután férjhez mentén, béresné lön, s hatalmas uraságoknál szolgált nagy pusztákon, hol minden eselédnek nincs külön szobája, hanem egy szobában négy, öt, sokszor hat család is, valláskülönbség nélkül vegyítve honol. Itt kerülnek elő az egymással ellenkező vallás-vélemények, melyek annál károsabbak, minél bizonyosabb az, hogy ha a jök a gonoszokkal összetársalognak, a jámborok előbb eltántorítottak a gonoszoktól, mint a gonoszok a jámboroktól. Mert a rosra hajlandó a természet; a sátán ingerel a bűnre, és a rossz példák vonzanak erősen: azért oly könnyű és széles a kárhozat útja. Ti azért ártatlan lelkek! őrizzétek magatokat az erkölestelen társaktól, és fussatok az olyan házából, hol Krisztus kinevettetik, megcsufoltatik, és halálra ítéltetik. Fussatok az olyan házából, hol az evangelium a világ törvényének, az erény pedig a bűnnek utána tétetik; hol ha nem akarnátok is, reátok ragad a vétek szennyje! Pedig, mit használ olyan házba járnai, hol szükséges vagy naponkint harcolni, és meggyőzetni; vagy naponkint elesni és végre örökre elkárhozni. —

A föltámadás szent ünnepe közelít. Szép alkalom nyílik az egyházi szónokoknak, s minden lelkipásztoroknak Jézusnak esalhatlan föltámadásából bebizonyítani ama vigasztaló igazságot, hogy lelkünk halhatatlan, s hogy mi is valahára föl fogunk támadni. Szép alkalom nyílik különösen a fehérmegyei papságnak teljesíteni ama pár év előtt megjelent föpásztori rendelet értelmét, hogy a szószékekről neesak az erköles, hanem a hitágazati tanok, azaz dogmák is minél többször a hívő nép előtt hirdettessenek. —

Ki függ magas keresztfán
Amott a hegytetőn?
Tövisből koszoru teng
A vérfürt-lepte fön;
Alatt egy nő könyárban, —
Jaj, Istenem be szép!
Alig ha élt a földön
Több ilyen drága kép. —

És mint hol fájdalomban
Szakadt meg minden ér,
Rubinként oldalából
Patazik drága vér;
A szent atyák kiszállnak
Fölszedni csepjeit
A sírből, és esodálják
Testének kékeit.

Hallatszik a keresztről
Zengő imádkozás; —
De kár! hogy most van épen
A napfogyatkozás.
Vagy tán nem is fogyott el,
Csak reitteg nézni szét, —
Csak gyászba öltözött fel,
S behunyta szép szemét. —

Elmennék a kereszthez,
De kin az indulás;
Mert ott a hegy tövében
Dül nagy földindulás.
Az ezredéves sziklák
Csattogva dülnék el;
Mert sziv lett a sziklából,
És fájdalmas kebel.

Nagy Isten! mért hagyád el
Vég perczében szegényt?
Vigasztald őt kegyeddel,
Oh! adj életreményt. —

Ki ő? ki volt? — vagy inkább
Mit is beszélek én! —
Hisz Isten halt meg értünk
Örök szent végzetén.

Oh verj gyökért a földbe
Te drága szent kereszt!
Tavaszi jó nem sokára,
S virágokat növeszt;
Terej te is virágot,
Szép hajnalbitorut,
Hogy Jézusnak belőle
Fonhassunk koszorut. —

D a n i s s.

Léva, mart. 10-én 1858. A es. k. esendőrség két tagja, a veszélyben bátor és elszánt magukviseletéért, különösen az egyik a legnagyobb tüzvészből egy gyermek életét mentvén meg, Ő Felseje által ezüst érdemkereszttel, a másik szintén ilyenmü jeles tettért nyilvános dicséret által tüntettetett ki. Folyó hó 7-kén a es. k. esendőrség környékünkön levő összes kara, valamint az itt tanyázó es. k. lovas katonaság tisztikara, a helybeli es. k. szolgabírói hivatal összes személyzete, nemkülönben a városi előjáróság kisérve a város minden rendű lakói által a nagy templomban tartatott szent mise-áldozaton jelen levén, ennek végeztével ugyanezen a nagy templom előtt történt az érdemkereszt és nyilvános dicséret ünnepélyes általadása; mit nt. Filperger Ferencz káplán ur a sz. mise előtt tartott beszédben igen találólag érintett, midőn a jó eselekedetekre buzdítván híveit, elmondá: hogy az érdem s jutalom e világon sem marad el, midőn jót eselekszünk; s nem elég, hogy valaki azt mondja: miként még semmi rosztat sem követett el; mert ezzel még keresztény s polgári kötelességének meg nem felelt, ha, mikor alkalma nyílik, — a mi mindig van — jót nem eselekszik. — A helybeli elemi iskolákban e napokban tartatnak a félévi vizsgák, s elmondhatjuk örömmel, hogy a tanítók ez alkalommal is bebizonyíták, miként hivatásukat fel tudják fogni, és lelkiismeretesen teljesítik. — Városunk vallási érületének köre mindinkább szélesbül; minek legszebb jele az, hogy egy kisdedővő intézet létesítésére — melynek mindedig hijával vagyunk — előkelő polgáraink részéről szép buzgalmat s érdekltséget tapasztaltunk kifejtetni; miről annak idejében bővebben kívánunk szólni. A vidékbeli népiskolák naponkint több és több dicséretes előmenetelt tudnak felmutatni; s mióta kerületünkben a néptanítók időszakonkint összefoeteleik eszmeesere végett életbe léptettek, azóta tanítóink jobban kezdik felfogni nemes hivatásukat, az ismeretek megszerzésében több buzgalmat fejtenek ki. S valóban örülünk, hogy olyanok, kik hajdanában elégségesnek találták a betűk ismeretét, ma kiolthatlan vágygyal a tudomány s szép ismeretek világában tekintélyesebb helyet kívívni buzgólkodnak. Az ilyenekről erősen hiszszük, hogy a katolikus hitélet emelésében s terjesztésében erős oszlopok leendnek. M. L.

Taszár, mart. 12. 1858. Kétségbe vonhatlan igazság az, hogy az emberi-ég jólétének, egyesek úgy, mint egész nemzetek boldogságának alapja a religio. Kinek ne örvendene tehát lelke, midőn tapasztalja, hogy a vallásos buzgóság e szép hazát lakó ker. kath. nép szívéből koránsem halt ki, hanem Istennek hála! mindinkább és inkább erősb gyökeret ver, tenyész, virágozik, sőt érett gyümölcsöket is hoz ama nagyobb-s kisebbszerü áldozatokban, melyek az egyházi-lapok bizony-sága szerint országszerte tétetnek. Ugyanis e lapok értésünkre adják, hogy majd templomok építetnek, majd azok külseje esinosittatik s belseje ékítettik. Itt a megváltás jelet állítják föl, amott a szeplőtelenül fogantatott szüz Anyának, vagy valamelyik dicsőült szentnek tiszteletére emelnek szobrot; szóval, el lehet mondani, hogy mindenki tehetségéhez képest iparkodik dicsőségét előmozdítani. Annak, kiből élünk, mozognak és vagyunk; ki a szegény özvegy esekély fillérjét sem veti meg, hanem szívesen veszi, sőt meg is jutalmazandja, ha ez életben nem, tul a síron.

Az országszerte fejlődő és szilárduló vallásos buzgóság tekintetében Taszár községének lakosi sem engedik magukat hitrokonaik által egészen háttérbe szorítatni, hanem ők is

tesznek, a mennyit tehetnek. Mit a következő tények eléggé bizonyítanak. Pár évvel ezelőtt az Isten szíve szerinti pap, nt. **Talabér György**, helybeli plebános felszólította őket, hogy tegyenek némi áldozatot az Ur dicsőségének öregbítésére; különösen ajánlá nekik, hogy nem a legjobb karban levő orgona kijavítására, követvén más szomszéd helységek dicsérendő példáját, közösen vállalt aratás által iparkodjanak elegendő pénzt keresni. Az elhintett mag nem esett az utra, kopár sziklára, vagy tövisek közé, hanem jó, termő földbe; így gyümölcsöt is hozott, hasonló mennyiségűt az evangeliomi példabeszédben említett jó földbe eső magéhoz. Annyira megáldá ugyanis Isten e nép izzadság és verejték között folytatott munkáját, miszerint a bekeresett összegben egy, az előbbeninél jóval nagyobb, egészen új orgonát készíttethetnek. Ott áll már a díszes hangszer az egyházban, bájos zengzete varázserevel költi fel az isteni tiszteletre összereglett nép szívében a buzgóságot, különböző nagyságu pipjainak öszhangzó szólása pedig arra int, hogy mindnyájan: gazdagok és szegények, ifjak és öregek egyesüljenek a testvéri szeretet által. — A valódi buzgóság sohasem mondja: elég. Ez teljesedésbe ment itt is. Alig tevék meg az illető művészszel az alkut, midőn egy más üdvös gondolat villant meg agyukban. A szentegyház t. i. a szeplőtelenül fogantatott szüz Anya születésének tiszteletére van fölszentelve, és mindedig valamely díszesebb, Mária ünnepeinek méltóságához illő fehér miseruha (casula) birtokában nem volt. E hiányt pótlandók, elhatárák magán adakozás által gyűjteni elegendő összeget; és rövid idő alatt annyi pénz gyűlt össze, hogy a legújabb mintájú, 80 pftba került fehér miseruhán föllül még egy másikat is vettek 30, egy igen jó izléssel készült fehér selyem velumot pedig 12 pftért.

Ez alkalommal van szerenésém e közkedvességű lap utján az olvasó közönséggel más dicsérendő tetteket is közölni, melyek szintén a hitélet előhaladását bizonyítják. Így, **Fonó főkegyházunk hívei**, kik községökben levő szent hajlékát az Urnak nemrég oly minőségbe helyezék, hogy tekintve akár külső esinosságát, akár belső díszét, e vidéken levő falusi templomok bármelyikével páronalba tehető; legújabbán ismét egy széles aranyrámába foglalt igen esinos képpel ékített azt. A kép a bold. szüz Máriának a háromszemélyű egy Istenség által minden angyalok és szentek királynéjává koronáztatását ábrázolja. — Egy más minden igaz s hitéhez hű ker. kath. ember szívet, lelkét, szóval egész valóját örömmérettel eltöltő esemény **Órczi** — nagyobb rész reformátusok által lakott — fiók-egyházunkban történt, hol a hitbuzgó s nemesszívű mélt. gr. **Festetics Ágoston** a már rozzant állapotban levő kereszt helyett, helybeli vallásos ispánjának előterjesztett kérelmére, mult őszszel azonnal újat állíttatott.

Adja meg az Öröklétű a nemes grófnak s az említett községek lakosinak az érdemlett jutalmat! **Palóczy**.

Győr-Csanak. D. a J. Kr.! E sz. igékben áldom és magasztalom az isteni Gondviselést, mely folyó 1858. évi január hó 9-én a sz. mártóni főapátságához tartozó győr-esanaki plebániában oly esodálatosan mutatkozott! Ugyanis **Turóczy Mihály** evangélikus, fehérmegyei tordaesi születésű, 38 éves, esizmadia mester-ember, ki 1850. évtől fogva a győr-esanaki plebániában **Ivan Kovács Veronika** nejjével vegyes házasságban mindedig jámbornul éledgett, — habár külsőleg mindenképp katolikusnak mutatta is magát, a szentegyházba ünneps vasárnapokon eljárt, s valamint az egyházi beszédeket figyelemmel hallgatta, ugy a délutáni keresztény tanításokban is gyakran részt vett, mindemellett hitét nyilvánosan megvallani vonakodott. Történt azonban, hogy súlyosan megbetegedvén, a halálhoz kellett készülnie. Most jutottak eszébe, miket sokszor a kath. egyházi beszédekben hallott, hogy t. i. Isten gyakran esapásokkal is él a bünösök megtérésére, a hitetlenek megigazulására! Feleszmélt tehát a beteg, és megkéré nejét, miszerint hozzá tüstént a helybeli katolikus lelkész meghívni sziveskednék; ki is azonnal engem, helybeli plebánost, arra kért, hogy beteg urához siessek, mert élete veszélyben forog. E meghívásnak én annyival is inkább örültem, minthogy a betegnek katolikus érzelmeiről már előleges meggyőződésben valék, és csakugyan ugy is találtam őt, mint előre magamnak képzelém. A mint hozzá beléptem és hivatásom okát tőle kérdeztem,

azonnal kijelenté: hogy ő, mit szívében régen érez és hiszen, s miről lelkében teljesen meggyőződve van, azt jelenleg nyilvánítani kívánja, hogy így a haldoklók szentségében is keresztényi ajtatossággal részesülhetvén, ha Isten ő sz. felségének úgy tetszik, mint már igazi tagja az anyaszentegyháznak költözhessek át az örökkévalóságba. Mely sz. kívánsága a nehéz ugyan, de egészen eszén levő betegek számos jelenvolt hívek előtt azonnal kitelhető egyházi pompával teljesített is. A beteg a halálhoz elkészülve, felsohajtott, mondván: „Hála Isten! hogy a mit régen ohajtottam, most véghez is vihettém, most már örömet meghalok!“ egyszersmind megígérvén, hogy ha az Uristen könyörülend rajta, és előbbi egészségébe visszaállítandja, azonnal bővebb tanulás végett a plebániába fog járni, és ezen jelenleg tett hitvallását a sz. egyházban is nyilván megújítandja. Hála az egek Urának! a beteg már teljesen felgyógyult, és mint már a katolika hittudományokban eléggé jártasnak hitvallása nyilvánítására Urunk feltámadásának nagy emlékünnepe, husvét napja tüzetett ki.

Valóban esodálatos Isten az ő munkáiban! Cs. V.

Ada. T. szerkesztő ur! — Engedjen kérem egy kis tért beemes lapjában közleményemnek, mely egy nagytiszteletű s érdemű agg. lelképásztor iránti hálás keblem őszinte kifolyása. Igaz, hogy midőn ezt parányiságom érzetében tenni bátorodom, igen tartok attól, miszerint az érintett nt. lelképásztor ur szerénységével, minélfogva az irás szavait mélyen kebleben rejtve azt tartja: „a mit jobbod tesz, azt balkezed ne tudja.“ — talán vissza is élek; ámde szemeim előtt tartván Urunk ama mondatát: „Ugy fényeskedjenek a ti tetteitek az emberek előtt, hogy ők azokat látván, dicsőítsék az Urat, ki mennyekben vagyon,“ ugyszintén azon aranymondatot is: „a szó indit, a példa pedig vonz,“ — úgy hiszem, nem fogja rossz néven venni, ha az imént említett szavaktól és hálás keblem érzetétől áthatottan, mintegy fölhíva érzem magamat szép tetteit a kath. közönséggel tudatni. A nemeskeblű lelképásztor, ki Isten szent kegyelméből már 68-ik évét éli, s kinek élte folytan számtalan jótéteményei nagy részben csupán a mindentudó Istennél vannak följegyezve, jelenleg Ada mezővárosában, daezára agg. korának, fáradhatlan buzgalommal működik az Ur szülőjében, az Ó dicsőségére s híveinek lelki javára. Már 39 éve, hogy a kaloecai főegyházmege kebleben hivataloskodik, s alig folyt egy év is le, melyben nem törekedett volna magán lakszobájába a jobb értelmű gyermekeket magához édesgetni, s azokat a felsőbb osztályu iskolai pályára, szüleik legfőbb öröme a lehető legnagyobb szorgalommal előkészíteni; mit nagylelkűleg velem is tenni kegyeskedett, a miért részemről örök hála a nt. jótévőnek! És ha netalán a fogékonyabb elméjű gyermekek között szegényebb sorsuak találkoznak, azokat — mennyire káplám esekély jövedelme megengedé — segíteni egyik legszentebb kötelességének tartotta; ha pedig ez esekély állásánál fogva töle nem telhetett, akkor azoknak élelmezéséről s egyéb ellátásáról vagy a jótékony kolostorokban, vagy pedig más jámbor jobb módú ismerős barátainál gondoskodott. Neveltjei közül, kik iskolai pályájokat jelesen végezték, többeket egyházi hivatalra szentelt, másokat ismét kézi mesterségre adván, szakértő mesterekké kiképeztetett, s így kedves hazánknak több hasznos polgart neveltetett; mire elegendő bizonyosságul szolgálnak ama számos levelek, melyekben a még vándorlásban levő mesterlegények messze földről szívbeli hálás köszöneteket rovják le maiglan is jótévő nevelőjök iránt. Később, midőn plebánossá lett, lakása a szegények és árvák valódi menhelye lön, s volt oly szerenesetlen időköz, melyben több mint százra menő számandót nemcsak lelki, de testi táplálékkal is huzamosb ideig atyailag ellátni, s azok könyveit letörleszteni kegyeskedett. Isten és felebarátja iránti szeretetét s nagylelkűségét maiglan sem szűnik tanusítani; alig 7 éve, mióta Adán lelképásztori hivatalát elfoglala, s már is Isten dicsősége s híveinek lelki fűdve tekintetéből 1855 dik évben fölösleges filléreiből a régi kalváriahegyre igen esinos izlésű s diszes három kőkeresztet kellő alapítvány mellett emeltetett jeles műveiről ismeretes hazánkna, Bartalics Jozsef pécsi szobrász által. — Ugyszintén 1856-ban 200 pfrt. alapítványt tett le örök időkre, azon szent ezéliből, hogy annak — az ott levő tanító urak hü

kezelése mellett — bejövő évi kamatjából a szegényebb sorsu gyermekek szükséges iskolai könyvekkel ellátassanak. Nemkülönb az ő bőkezűségének köszönheti a mult évben minden más segedelem nélkül tulajdon költségén vett, igen alkalmas s jó karban álló adai kórház is, mely tágas udvarral, s nagy területű esinos kerttel van ellátva. O hány elhagyott szegény betegek nyomorfacsarta könnyűi töröltetnek le e beteg-ápolóban! kiknek jótévőjök iránti hálattel fohászaik áthatnak a felhőkön az Ur számolyához. Valóban ezerszer boldog azon nyáj, mely fölött ily gondos nagylelkű pásztor örökösök, s áldva áldhatják a mennyei gondviselést, hogy ily gyógyó lámpát helyezett elejök; mert ha őt követik, akkor bizonyára a tévelygés homályába nem sodortatnak. Tartsa meg Isten a bőkezű lelképásztor híveinek legfőbb öröme, és az egész emberiség javára a lehető legkésőbb korig!

Egy adai születésű.

Pest, martius 21-én. D. a J. K! A mai nap nagy jelentőségű volt a katolikus legényegylet tagjaira nézve; mert ma ünnepeltük először egyleti védszentünk, sz. József névünnepe, és pedig derék seniorunk fölszólítására sz. gyónáshoz való járulással. Egyleti szabályaink szerint mi rendesen kétszer, ugymint egyletünk a lakulása évünnepe n és karácsonkor végezzük a sz. gyónást. Minthogy pedig minden ker. katolikus ember köteles a husvéti sz. gyónáshoz járulni; mi, katolikus egylet tagjai sem vonhatjuk ki magunkat e kötelelem alól. Miért is szabad akaratunkból elhatároztuk, hogy most és ezentul mindig, egyleti sz. védnökünk névünnepe n a sz. gyónást közösen végezzük, ezzel az illő tiszteletet védszentünknek megadandók, hogy Istennél szöszölönk legyen. — Az egyházi ünnepe n a terézvárosi plebánia-templomban tartatott. — Az isteni tisztelet végeztével Helmer Ferencz aranyozó s derék polgárhoz menénk, hogy sz. István magyarországi dicső királyának általa mesterileg elkészített s pompásan megaranyozott szobrárt elhozzuk, mire ő bennünket egy levélben, melyet mult vasárnap nt. alelnök urnak kézbesített, fölszólita, s kívánsága szerint egyleti nagyteremünkben a mesteremberek védszentje, sz. József mellé helyeztük. Nemes kívánságát örömmel és lelkesedéssel fogadtuk, és Istent kérjük, hogy egyletünknek számos ily derék pártfogót adni méltóztassék. — A déltáni istenitisztelet végeztével egyletünk nagyteremében gyülénk egybe, hol szentelt és érdemdu alelnökünk szivreható beszédet tartott, melyben az ünnepe n fontosságát s főkép egyleti védszentünk három fötulajdonát kiemelé, és minket a lélektisztaság föntartására, munkásságra és a házi, családköri megelégedésre fölbuzdított, hogy így egykoron nemcsak munkás s szorgalmatos, de istenfélő és jó erkölcsű családatyák legyünk. Szeretett alelnökünk szavai mélyen szívünkbe vannak résve, s jó tanácsait és atyai intéseit minden egyleti tag kebleben hordozza. Ezen beszéd végeztével seniorunk köszönetet mondott, hogy mi fölszólítását azonnal követtük — Ezután énekeltünk és szavaltunk; mely mulatsághoz ma idegen vendégek nem valának hivatalosak. Az „Ave Maria“-t az esteli harangszó hallatára rendes estimánkkal, melyben egyleti jótévőinkről s beteg vagy utazó legénytársainkról is megemlékezének, elvégezvén, nyugodt szívvel és vidám kedélyvel haza távoztunk. Legyen Isten áldása egyletünkön mindenkor!

Tóth István, legényegyleti tag.

Tornya (Csanádmegye). D. a J. Kr. Valóban örvendetes a hívő szivre nézve, ha ezen kedves olvasmányokkal, s a buzgó hitéletéről lélekvidító hírekkel teljes „Kath. Néplap“-ot olvassa, hogy van a magyar köznépnek is derék lapja, mely oktatását úgy, mint a szép tettek elősorolásával példák által való buzdítását egyiránt ezélozza. Öröme lehet szerkesztő urnak is, midőn a sok, mindenünnen jövő levelek újabb meg újabb híreket hoznak oly szép ajándékokról, istenes tettekről, melyeknek ha nem alap-, bizonyosan legalább részben lendítő oka kedves lapja, melyet ha olvas az ember, önkéntelenül valami benső szózat azt sugalja: „Lám! Isten dicsőségére és egyháza ékeségére, de főleg a bennem élő hit élénksége- s bensőségének bebizonyítására énnekem is kell valamit tenni.“ Ime! a „Kath. Néplap“ szüli a gondolatot, a gondolat határozattá válik, a határozat pedig tette, és — ő mily lelki öröm, mily nyugalom

és béke ennek jutalma! Nem akarom evvel azt mondani, hogy tán valaki azért adja rá magát a jötevésre, mert azon remény kecségetti, mikép majd az újság fog róla említést tenni és így dicsőséget — de fájdalom! csak emberit — nyerne; nem, mert legalább nálunk nagyon, — örömmel mondom — nagyon sok jötevő van, úgy hogy sokszor még a bal kéz sem tudja, mit a jobb művelt, annál kevésbbé írhatná azt meg valaki valami újságírónak; hanem csak áll az, hogy nagyon gyakran éppen ennek a kedves „Kath. Néplap“nak köszönhetni, ha valami történik, mert a jó katolikus ember nem akar ám hátra maradni ott, hol szent hitéről van szó; már az aztán mindegy, hogy megtudja-e a világ, vagy se; majd fölírja a jó Isten oda fenn jobb könyvébe még, mint a jó „Kath. Néplap“; ezt gondolja és nagy gyorsan oda adja, mit Istennek és egyházának szánt.

Sok ilyen szép tetről hallottam harangozni tájékunkban, és mivel éppen harangozó az én beesületes hivatalom Isten szent egyházában, ki is harangozom én; de oda teszem, hogy nagyon is ügyeltem, honnan jön a hang, vagyis jól tudom, mit írok, tudomásom biztos; avval pedig, hogy tán az illetők nem is igen egyeznének bele ebbe a kiharangozásba, éppen nem gondolok, mert Urunk s Mesterünk azt is mondta: „Úgy fényeskedjenek escelekdeteitek, hogy lássák az emberek, s dicsőítsék Atyátokat, ki a mennyekben van.“ Hát nekem is, neked is; úgyis sok van, a mit nem tudok; ezt nem bánom, ha éppen más sem tudja meg; de a mit én tudok, azt biz oda írom a szerkesztő urnak, talán elfogadja és segíti kiküldeni, különben is ritkán hallani valamit tájékunkról; lássa hát a világ, hogy mi is élünk, még pedig mint buzgó katolikusok.

Kedves szerkesztő ur megboesát, hogy oly nagy feneket keríttek, míg a dologra jövök. Van annak oka; mert őszintén megvallom, jobban tudom a harangkötelet huzni, mint a tollat ezen a papíron; vagy inkább, ezt csak tudnám, hisz csak olvasható írásom van, hanem az, hogy hol és hogyan kezdjem? az már nagy fejtörésembe kerül. Most látom át, hogy nem vagyok szerkesztő, meg aztán nem is éppen oly könnyű mesterség lehet ez, azonban úgy fogom írni, a mint hallottam; talán nem is jó másképp írni, mint sem beszél az ember.

Jó minapában Kétegyházán voltam, s mint katolikus ember, nem mint sok rossz keresztény, a koresma helyett a templomot látogattam meg; és láttam is ott sok szépet, lélekemelőt. Istenem! de csak nagy öröm lehet olyan helyen lakni, hol ily szép templom van; mily ajtatosan imádkozik itt az ember! Az egész templom meg van újítva, s gyönyörűen festve. A nagy oltár előtt gyönyörű szép bronz lámpa függ, mely egészen ezüsttel van bevonva; van egy igen szép drága mennyezet (baldaehinum); az oltár lépcsői egy mesterségesen hímzett szép szőnyeggel vannak befödve; ezeken kívül három nagy szép kép vonta még figyelmemet magára. Ha jól emlékszem, az egyik a szeplőtelen szűz Máriát, a másik sz. Józsefet, a harmadik pedig sz. Annát, szűz Mária édes anyját ábrázolja; nagyon szép festmények s legalább is 8. láb magasságuk. Ennyi sok szépet, magasztosat látva nem fékezhettem kíváncsiságomat, hogy meg ne tudjam, ki ékítette föl az Isten házat ily szépen? — De ha álmétködtam ennyi szépségen; még nagyobb bámulat fogta el lelkemet, olyanokat hallván, melyek éppen arra birtak, hogy széles e világon kiharangozzam, vagy mint Üdvözítőnk mondja „a háztetőkön prédikáljam.“ Ugyanis a templomnak valódi paradicsommal s méltó Isten-házává átalakítása mélt. Almassy Kálmán gróf ur érdeme, kinek bőkezűsége folytán a község közreműködésével csak 1852-ben keletkezett ezen plebánia, s most ime kevés párja van tájékunkon, a menyire én ismerem a plebániákat s templomokat. Igen a mélt. gróf ur festette ki az általa megújított templomot, ő adta az ezüstözött bronz-lámpát, ő ajándékozta a kenyér színe alatt jelenlevő szelíd Jézusnak a mennyezetet is; és én hiszem, Jézus kegyelme megármékozza őt is mind ezen, mind pedig a más világon. Ugy legyen! De a mi nekem mindennél még jobban tetszik: a mélt. gróf urnak hozzá igazán méltó kedves neje a drága szőnyegget sok fáradsággal saját kezével hímizte, és úgy ajándékozta Isten dicsőségére. Ez már aztán csakugyan esőkolni való kéz! Nekem szegény harangozónak nem lehet szólani, de tudom, sok buzgó keresztény, ki ezt olvassa, obajtani

fogná, vajha sok magasrangú urnóink s tehetősb honleányaink ilyesmivel foglalkoznának! Oly szép jellemvonása lenne ez ajtatos szívőknek. — Végre pedig a három képről, melyek előtt az ember önkénytelenül leborul, hogy a sz. Pártfogók hathatós segélyeért folyamodjék, azt jegyzem meg, hogy azokat a buzgó helybeli plebános, nt. Danielovics János ur adta mintegy jegyajándokul templomának. — Egyet sajnállok, azt, hogy mind ezen adományok árát nem tudom megírni; mikor én mindezeket láttam és hallottam, elfeledtem arról kérdezősködni, mert saját szemeim győztek meg a felől, hogy bizony drága ajándékok; most meg, tudva azt, hogy föl van oda fenn írva, s az Isten érdem szerint becsüli, ha az emberek nem is tudják, mellőzhetőnek tartom; továbbá midőn már nagy nehezen összeirtam ezt a tudósítást, nem akarok várni, nehogy talán ügyesebb kéz jobban, szebben írja meg, aztán az én fáradságom meg se jutalmaztassék; mert már csak megengedje szerk. ur, kevésse hiu vagyok, s első próbámat szeretném a „Kath. Néplap“-ban olvasni; hanem megígérem azt, hogy mihielyt kifürkészem a hiányt, mindjárt megírom, annyival inkább, mert majd ezután csak jobban belejövök s könnyebben fog menni. Evvel azt is kimondtam már, hogy szándékom ezután harangszómat gyakrabban a „Kath. Néplap“ buzgó olvasóinak fülebe hangoztatni, ha szerkesztő ur megengedi; *) mert hitéletünkben sok anyag van, miről egyes tudósításokat faraghatni, ennek pedig akár milyen gyöngye, de készszives képviselőjeül szegődöm. Most is még sok mondani valóm lenne, mert első összejövet alkalmával sokat tud az ember, én meg hozzá talán nagyon is sokat fecsegetem; de most elhagyom, hanem mihielyest ezt a leveletem elolvastam a „Kath. Néplap“-ban, mindjárt bátor leszek megint valamit küldeni. Addig is Jézus kegyelme őrizzen mindnyájunkat. Amen.

A tornyai harangozó.

K ü l ö n f é l é k .

— Nagyvárad. Szaniszló Ferenc nagyváradi l. sz. megyés püspök ur ő exója a sz. Orsolya szerzetbeli apáca ezak nagyváradi zárdájában létező nyilvános leányiskolát látogató tanuló sokaságának megfelelő tanhelyiségnek nyerhetése végett a szükséges építkezés költségeit s egy fekvő birtok megvételét magára vállalván, e ezéla huszezer pítnyi összeget ajánlott meg. A népnevelést ennyi áldozattal ápoló fővezimzett főpásztornak ezen újabb nagylelkű adománya teljes elismerés s a legélelnebb köszönet nyilvánítása mellett juttatik köztudomásra. (B. H.)

— Ngos és ft. Sza b ó János, Boldogasszonyról nevezett kolosmonostori apát, károly-fehérvári székesegyházi olvasókanonok, es. k. tanácsos, Lipót-lovag-rend kis keresztese, nyugalmazott egyházi, iskolai és alapítványi előadó az egykori erdélyi királyi kormányzéknel, az egyházirodalmi téren szerzett érdemeiben dus nagyppap f. é. martius 16-kán, éltének 92-dik, papságának 67-dik évében, a haldoklók szentségeinek ajtatos folvétele után, öregségi végelgyengülés következtében jobb életre szenderült. Béke hamvaira!

— Rainprecht Ignác ur, e nemes családnév utolsó örököse, s Bars vármegyének egykori alispánya, szent-istván-társulati tag, folyó hó 17-én munkás életének 68. évében, hét heti betegeskedése után a náthahurut utóbajai következtében a haldoklók szentségei folvétele után meghalálozott. Tetemei folyó hó 19-én Bars megyében Nagy-Málason ősei s rokonainak nyughelyére tétettek le. Ismét egy lelkes magyarral, a magyar irodalom hó pártolójával, és egy köztisztelt emberbaráttal kevesebb; kinek a hon s az emberiség érdekében szerzett érdemei maradandó emléket emeltek mindazoknál, kik őt ismerték. Nyugodjék békében!

— Az első magyar általános biztosító társaság részéről a következő tudósítást vettük: Pest, martius 1-jén 1858. Van szerenesénk önt jelen sorainkkal tudósítani, hogy folyó év február 27-én kelt 814-dik számú magas leirat

*) Igen szivesen.

következtében a 3 millió p. forint alaptőkére fektetett „első magyar általános biztosító társaság“ felső helyen a végjövahagyást megnyervén, mai nap életbe lép. A társaság célja biztosításokat elfogadni: a) tűzkárok-, b) jégkárok-, c) vízen és szárazon utazó javak veszélye ellen, d) később munkássága körét az életbiztosításra is kiterjeszti, miről önt annak idejében értesíteni szereneséknék tartandjuk. Ohajtásunk levén a vagyon jótékony biztosítását mindenkinek lehetővé tenni: ez okból a biztosítási díjakat igen jutányosan szabtuk meg. Ezenkívül bizvást állíthatjuk, hogy a történendő károk épen oly gyorsan, mint minden méltányos igényeknek megfelelő módon fognak általunk megtérítettü. Élénk részvétet kikérvén, illő tisztelettel maradunk, az igazgatóság. Hajós József alelnök. Frölich Frigyes, Koppély Frigyes, Manno István, Ullmann Károly. Lévai Henrik vezénylő-igazgató. Iroda: ujtéren, Ürményi-ház 3-dik szám, 2-dik emelet.

— Felsőbb helyen megengedtetett egy magyar országos kertészi társulat alakíttatása. E társulatnak feladata leendő kertészeti ipart hazai viszonyaink- s a korigények szerint fejleszteni, és azt előmozdítani mindazon eszközökkel, melyekkel hazánkban a kertészeti ipart nemzeti gazdaságunk hatalmas tökéjévé, a lélek kedves táplálékává, és az erkölesiség emeltyjévé avatják. Az alapító tagok, kik között országos tekintélyű nevekkel találkozunk, fölhívják hazánk honfiai, honleányait, testületeit s községeit, hogy az alakulandó kertészeti társulatban részt vegyenek. Ezen fölhívás értelmében a társulat egyenes hasznokban és kedvezményekben csak azon tagokat részesítendő, kik magokat 3 évre évenkénti 3 pft. fizetésre, vagy annak tökéje, azaz 60 pft. alapítvány befizetésére kötelezik; ez által az utóbbiak a társulat örökítő tagjainak tekintetnek. A felterjesztett alapszabályok végmegegerősítéséig az alakuló társulat érdekei bizottmányilag fognak képviseltetni. A jelenkező tagok bejegyzésével, minden társulati ügy érdekében levelezések vitelével, s a hazafüni ajánlatok számbavételével hutorai Lukácsy Sándor, a „Kerti gazdasági lap“ szerkesztője (lakása: Pesten ujtéren-utca 14. sz.) bízott meg. A társulat csak alapszabályainak felsőbb helyeni megerősítése után léphetvén működése körébe, addig az alapítványok és éves díjak lefizetése el nem fogadtathatik.

Szent-István-Társulati ügy.

— A folyó évi januárhó 18-án elhunyt ns. és ft. Linczy József, a szathmári székes-káptalan nagyprépostja s kanonokja, bodrogh-monostori apát a Szent-István-Társulatnak végrendeletileg 100 pftot hagyományozott.

— A társulat ügynöki hivatalában (Lipót-utca, 8. sz.), valamint Hartleben könyvkereskedése utján megszerezhetők:

1. Keresztény imádságos könyv, melyet irt Pázmány Péter stb. (Javitva s bővitve Fogarassy Mihály által) II. kiadás. Pest, 1853. N. 12-rét. XXVI. és 600 l. Három aczélmetszetű képpel, füzve 50 kr., kötve 1 frt. 20 kr., diszkötésű példányok, aranyos szegélylyel 2 frt.

2. Jézus és Mária szíve. Szerkesztette Intay Bazil. Pest, 1855. N. 12-rét. 463 l. Két aczélmetszetű képpel, füzve 48 kr., kötve 1 frt., diszkötésű példányok, aranyos szegélylyel 2 frt.

3. Az istenfélő gyermek, vagyis imakönyv gyermekek és ifjak számára; irta Tóth Károly. II. kiadás. Pest, 1854. 16-rét. 264 l. Négy fametszetű képpel, kötetlen 10 kr., kötve 18 kr., vászonkötésű példány 24 kr., bőrkötésű, tokban 30 kr. Ugyanez német nyelven is kapható hasonló áron.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, esütörtökön. Előfizethetni rá Pesten a Szent-István-Társulat ügynökségénél (Lipót-utca, 8. sz.), vagy a szerkesztőségénél; vidéken a cs. k. postahivataloknál. Előfizetési díj: Budapestent kihordással félévre 1 ft. pp.; vidékre, postau borítékban küldve, félévre 1 ft. 20 kr. pp., egész évre 2 ft. 40 kr. pp.

A lap szerkesztését illető levelek a Katholikus Néplap szerkesztőségének ezimezendők (Pesten, Borz-utca 3. sz. alatt).

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDÁS RUDOLF.

PESTEN 1858. NYOMTATJA EMICH GUSZTÁV, EGYETEM-UTCZA, TAKARÉK-PÉNZTÁR-ÉPÜLET, 2. SZÁM.

4. Szent szakaszok, melyek az anyaszentegyház köz-istentiszteletén olvastatnak. Pest, 1854. 4-rét. XVI. és 244 l., füzve 2 frt., kötve 2 frt. 40 kr.

5. A Protestantismus köztörténeti fejleménye. irta Udvardy Ignác. Veszprém, 1847. N. 8-rét. IV. és 355 l. Leszállított ára 1 frt.

6. Leánykák tanesarnoka. Tudományos beszélgetések részint eredetileg dolgozva, részint fordítva és rendezve Cserey Druziánna által. Pest, 1856. VI. és 191 l. Ára 30 kr.

7. Ifjusági iratok. I. füzet. Szent Miklós napja. Francziából fordította Alvinczy Ferencz. Pest, 1854. 16-rét. 150 l. Egy aczélmetszetű csinos képpel és sajtolt táblájú kötésben 24 kr., aranyos nyomatu diszkötésben 30 kr.

8. Ifjusági iratok. II. füzet. Pali és Gyuri, vagy a keresztény szeretet és szigorúság. Francziából fordította Alvinczy. Pest, 1854. 16-rét. 148 l. Egy aczélmetszetű képpel és sajtolt táblájú kötésben 24 kr., aranyos nyomatu diszkötésben 30 kr.

9. Ifjusági iratok. III. füzet. Sismond család, vagy a megkisértett és megjutalmazott jámborság. Francziából magyaritá Nehéz Károly. Pest, 1855. 16-rét. 156 l. Egy aczélmetszetű képpel. Sajtolt táblájú aranyos nyomatu diszkötésben 30 kr.

10. Ifjusági iratok. IV. füzet. A Braminok, vagy a ker. religio diadala. Francziából fordította Alvinczy. Pest, 1856. 16-rét. 154 l. Egy aczélmetszetű képpel. Sajtolt aranyos táblájú diszkötésben 30 kr.

11. Ifjusági iratok. V. füzet. A Vad-orzók, vagy az indulatosság és boszantás szomorú következményei. Francziából fordította Alvinczy Ferencz. Pest, 1858. 16-rét. 111 l. Egy aczélmetszetű képpel. Sajtolt táblájú aranyos nyomatu diszkötésben 30 kr.

Irodalom.

Veszprémben Ramasetter Károly könyvkereskedésében a következő, ajánlásra méltó egyházi beszédek szereshetők meg: Ünnepi, alkalmi és böjti szent beszédek. Mondotta Vezérle Ignác, hittudor, az erköles-, pásztorokodás-, egyházi ékesszólás- és nevelészet tanára, a pesti theologiai kar tagja, és a veszprémi szent szék tlnöke. Három kötet. Az I. kötet az Ur ünnepeire, a II. kötet Mária s más szentek ünnepeire, a III. kötet szent böjtre tiszta és folyékony magyarsággal irt jeles predikációkat tartalmaz.

— **Megjelent:** Atala. irta Chateaubriand. Francziából fordította Salgó János. Esztergom, 1858. Horák betűtível. Ára 20 kr. pp.

Kegyes adományok.

Néhai ns. és ft. Linczy József szathmár-székesegyházi nagyprépost s kanonok végrendeletileg hagyományozott: a chinai gyermekeknek 40 frt., az afrikai missióknak 40 frt., az amerikai missióknak 40 frt., a váczsi siketnémáknak 40 frt., a pesti vakok intézetének 40 frt. pp. — A kalocsai főmegyei papság és hivek a Jézus sz. gyermekségéről nevezett társulat részére 130 pftot adakoztak. — A nagybányai Rózsafüzértársulat részéről ft. Smoezer Ignác és plebános és esperes ur által beküldetett: a chinai gyermekek számára 5 frt., a londoni kath. templom fölsegélésére 5 frt., a sz. sir Greinek 2 frt. 30 kr., végre a bukovinai szegényeknek olvasóra 2 frt. 30 kr. pp.